

PRIKAZ KNJIGE GORANA BUDŽAKA „U VRTLOGU USTAVNOSTI – KOMPARATIVNA ANALIZA SAVREMENOG USTAVNOG PORETKA SRBIJE I PETE FRANCUSKE REPUBLIKE“

Prof. dr *Dragana* Stojanović, sociolog

U vrtlogu ustavnosti – komparativna analiza savrmenog ustavnog poretka Srbije i Pete francuske republike,
Goran Budžak, Institut za političke studije,
Beograd, 2014, 302 str.

Knjiga dr Gorana Budžaka podeljena je na pet poglavlja:

I Moderna politička teorija o ustavnosti i organizaciji političke vlasti

II Savremena teorija polupredsedničkih sistema

III Osnovne karakteristike polupredsedničkog sistema Srbije

IV Polupredsednički sistem Francuske

V Uporedna analiza polupredsedničkog sistema Srbije i Francuske

Predmet naučnog rada Gorana Budžaka jeste tretiranje karakteristika i komparativna analiza efikasnosti organizacije političke vlasti, polupredsedničkog sistema Republike Srbije i Pete francuske republike. Zašto Pete francuske republike?

Uporednom (komparativnom) analizom autor utvrđuje prvo da je aktuelni ustavno-pravni sistem Republike Srbije konstituisan po ugledu na „institucionalni model Pete francuske republike“ (autor). Drugo, sadržajnom analizom dokazuje sličnosti i razlike šireg društvenog konteksta (uslova) nastanka dva politička sistema. Treće, s tim u vezi autor upozorava na razlike u funkcionisanju oba politička sistema, gde se posebno naglašava razlika na bicefalnu/monofalnu ulogu egzekutivne vlasti.

Da bi predsednik države mogao da predstavlja pravu protivurečnost parlamentu mora da raspoláže i posebnim ustavnim ovlašćenjima, koja će mu omogućiti da ima aktivniju ulogu u političkim procesima i ne sme da bude neutralna i pasivna vlast egzekutive i sistema – smatra autor. Naprotiv, mora da bude aktivan ustavni subjekt koji, kao i vlada, ima značajna ovlašćenja kako bi donosio važne odluke.

Ovaj svoj stav autor obrazlaže činjenicom da je cilj svakog modela podele političke vlasti ostvarenje veće stabilnosti, efikasnosti i političke delotvornosti i egzekutive kao političkog sistema u celini – što je nesporna težnja svakog ustavotvorca.

U prilog ovom stavu autor ukazuje i na faktično elastično funkcionisanje ustavnih institucija Francuske, uprkos ozbiljnim društvenim turbulencijama, kako u samoj zemlji, tako i van nje. Ustav Francuske je na snazi već više od pola veka.

Ovaj pristup dr Budžaka je od velikog značaja ne samo kao pristup tumačenju političkih teorija, već i za konkretan državno-pravni ustavni poredak Republike Srbije danas.

Samom podelom i prikazom uočava se udžbenički pristup problematici o kojoj je reč. Autor nas postepeno uvodi u istorijski razvoj velikih tema: ustavnosti, parlamentarizma, predsedničkih i polupredsedničkih sistema. Jezik kojim je pisano ovo naučno delo karakteriše preciznost, jasnoća u razgraničavanju i pojmovnom odvajanju (definisaju), što predstavlja još jedan u nizu kvaliteta ovog rada.

Kod komparativnih analiza dešava se da i samom autoru promakne racionalan pristup, pa da na relativno iracionalan način favorizuje jednu u odnosu na drugu stranu. Dr Budžak je izbegao ovakvu mogućnost, što dokazuje njegovu izuzetnu (minucioznu) dugogodišnju temeljnu posvećenost ovom naučnom radu.

Na kraju, pridružujem se preporuci recenzenta ovog dela, prof. dr D. Simeunovića: „Pročitajte ovu knjigu”.